

ဘေးအန္တရာယ်နှင့်အရေးပေါ်အခြေအနေ ကျန်းမာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ
အသိပေးရှင်းလင်းခြင်း အခမ်းအနားတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး
ပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်း

နေပြည်တော်

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၇)ရက်

- ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စဉ်များသည် ကြိုတင်ခန့်မှန်းရန်ခက်ခဲခြင်း၊ အချို့ဘေးအန္တရာယ်များသည် ကြိုတင်ခန့်မှန်း၍ မရခြင်းနှင့် အဖျက်စွမ်းအား ကြီးမားခြင်း စသည့်အချက်များကြောင့် ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုလျော့ပါးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း လုပ်ငန်းများသည် အလွန်အရေးကြီးပါကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘေးအန္တရာယ်နှင့်အရေးပေါ်အခြေအနေများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေမှုများ၊ အရေးပေါ်ဆေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နေမှုများကို ရှင်းလင်းတင်ပြသွားမည်ဖြစ်သော်လည်း တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် လူမှုရေးဝန်ကြီးများ၊ နှီးနွယ်ဌာနများနှင့် အသင်းအဖွဲ့များမှ တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် သိရှိလိုသည်များကို မေးမြန်းခြင်း၊ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်သွားစေလိုပါကြောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်လူမှုရေးဝန်ကြီးများ၏ အတွေးအမြင်နှင့် အကြံပြုချက်များလည်း လိုအပ်ပါကြောင်း၊
- ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စဉ်နှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေများသည် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူညီသည့်အတွက် မူဘောင် (framework) တစ်ခုရှိရန်လိုကြောင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စဉ်နှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါ framework အပေါ်မူတည်ပြီး ဆောင်ရွက်စေလိုပါကြောင်း၊
- ယခင်တွေ့ကြုံခဲ့ဖူးသော ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စဉ်များမှ အခက်အခဲများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်သုံးသပ်၍ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ချမှတ်ထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (SOP)၊ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (Guideline) များကိုလည်း ပြန်လည်ဆန်းစစ်သုံးသပ်ဆွေးနွေးသွားကြစေလိုပါကြောင်း၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်သုံးသပ်ဆွေးနွေးခြင်းအားဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင် အစီအစဉ်တကျ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များတွင် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေများအတွက် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍဆိုင်ရာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စဉ်ကျရောက်သည့် အခါ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်လူမှုရေးဝန်ကြီးများက လမ်းညွှန်ဦးဆောင်ရစေလိုပါကြောင်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှလည်း လိုအပ်သည်များ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေး မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည့်အချိန်၌ ပြည်သူများတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး ပြဿနာများနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးပြဿနာများလည်းဖြစ်ပွားနိုင်ကြောင်း၊ အခြားဆုံးရှုံးမှုများသည် ပြန်လည်ထူထောင်၍ရသော်လည်း စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာကျန်းမာ ရေးပြဿနာကို ပြန်လည်ထူထောင်ရခြင်းသည် ခက်ခဲသည့်ပြဿနာဖြစ်သဖြင့် အလေး ထား ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များတွင်ရှိသည့် ဆရာဝန်၊ သူနာပြုနှင့် ဆေးလူမှုဆက်ဆံရေးမှူးတို့မှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေလိုပါ ကြောင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့်လည်း ပြည်သူများ၏ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ပိုမိုထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နေပါကြောင်း၊
- ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေများ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နှီးနွယ်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများအကြား အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ စနစ်တကျ ဆက်သွယ်မှုနှင့် ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့မှာ အရေးအကြီးဆုံးပင် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနတွင် ဗဟိုအဆင့်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် အဆင့်များ၌ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအရေးပေါ်အခြေအနေကွပ်ကဲဌာန (Public Health Emergency Operations Center) များ ဆောင်ရွက်ထားရှိပြီး အဆိုပါဌာနများကို ခေတ်မီသတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာများ အသုံးပြုကာ အဆင့် မြှင့်တင်ရန်နှင့် ပိုမိုထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်တို့ကို လုပ်ဆောင်သွားရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေများအတွက် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ ကြိုတင် ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဝန်ကြီးဌာနနှင့် နှီးနွယ်ဝန်ကြီး ဌာနများအကြား၊ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများအကြား ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရန် တိုက်တွန်းလိုပါကြောင်း၊ ယခင်ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအလိုက် ပြန်လည်သုံးသပ်ဆောင်ရွက်စေလိုပါကြောင်း၊

- (၂၀၁၉) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးသော အရေးပေါ်အသက်ကယ်သင်တန်းဌာနကို ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပြီး သင်တန်းဌာနတွင် မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းမှ အသင်းဝင်များကိုလည်း ပါဝင်တက်ရောက်သင်ကြားပေးရန် လိုအပ်ပါကြောင်း၊
- ဒုတိယသမ္မတဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည့် အမျိုးသားသဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီလုပ်ငန်းကော်မတီ ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်ပါကြောင်းနှင့် ၎င်းကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းကော်မတီ (၁၂)ရပ်တွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီသည်လည်း တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အသင့်အနေအထား (stand by) ပြင်ဆင်ထားရှိသော တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များမှ အဆိုပါစင်တာများကို ဘေးအန္တရာယ်နှင့်အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင် ဖွင့်လှစ် (activate) ဆောင်ရွက်သည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်လူမှုရေးဝန်ကြီးများအနေဖြင့် လမ်းညွှန်ဦးဆောင်မှုများပေးအပ် ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ယခုလက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှု သဏ္ဍာန်တူလေ့ကျင့်ခန်းများ၊ ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်မှုများနှင့် စားပွဲတင်လေ့ကျင့်ခန်းများကိုလည်း ပိုမိုတိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်သွားစေလိုပါကြောင်း၊
- ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများအတွက် လိုအပ်သည်များနှင့် ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုအခြေအနေများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်သုံးသပ်ကြရမည်ဖြစ်ပြီး လိုအပ်သည်များကို အဆင့်ဆင့်တင်ပြကြရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- လိုအပ်သည်များကို ဝန်ကြီးဌာနမှ ပံ့ပိုးပေးမည်ဖြစ်ပြီး ထပ်မံလိုအပ်သည်များရှိပါကလည်း အမျိုးသားသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီသို့ တင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စဉ်များတွင် ပုံမှန်ဆောင်ရွက်နေသော ရောဂါစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းလုပ်ငန်းများလည်း ပြတ်တောက်သွားနိုင်သဖြင့် စောစီးစွာသတင်းရယူခြင်းနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းစနစ် (Early Warning, Alert and Response System)ကို အသုံးပြု

ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် ဝန်ကြီးဌာနမှ ဖြန့်ဝေထားသော Mobile Tablet များကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုပြီး ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်အရေးပေါ်အခြေအနေ ကျန်းမာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းဆောင်ရည်များ မြင့်မားလာစေရေး၊ အရေးပေါ်ဆေးအဖွဲ့များ ပိုမိုအားပြည့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေ များတွင် နှီးနွယ်ဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုအားကောင်းလာစေရေးနှင့် ဒေသအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတိုးမြှင့်လာစေရေးကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်များတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာနေရာဒေသအလိုက် ကျရောက်လေ့ရှိသော ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးအစားများအလိုက် ဆေးနှင့် ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ဆက်စပ်ပစ္စည်းကိရိယာများ လိုအပ်ချက်ကိုလည်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ပြင်ဆင်ဆက်ချိတ်ရန် အရေးကြီးပါကြောင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနမှလည်း တတ်နိုင်သမျှ ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးသွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။